

Mauri Saarinen

LOMAUTTAMINEN

**Perusteet, menettelytavat sekä
työ- ja sosiaali oikeudelliset
seuraamukset**

Alma Talent
Helsinki 2016

Copyright © Talentum Media Oy ja Mauri Saarinen
Yhteistyössä Lakimiesliiton Kustannus

Kansi: Sirpa Puntti

Taitto: NotePad

ISBN 978-952-14-2258-4

ISBN 978-952-14-2926-2 (sähkökirja)

ISBN 978-952-14-2259-1 (verkkokirja)

BALTO print

Liettua 2016

Palaute kirjasta: protoimitus@almamedia.fi

ALKUSANAT

Huolimatta lievästä talouden elpymisestä kirjan ensimmäisen painoksen (2009) jälkeen lomauttamista koskevat ongelmat eivät ole poistuneet Suomen työelämästä. Esimerkiksi vuoden 2016 ensimmäisellä vuosineljänneksellä Suomessa oli noin 40 000 lomautettua tai lyhennetyllä työviikolla olevaa työntekijää.¹ Lomautusuhan koki mahdolliseksi tai varmaksi vuonna 2015 noin 13 prosenttia palkansaajista.² Jonkin verran on yleistynyt myös henkilöstömenojen säästäminen käyttämällä niin sanottuja säästölomautuksia, jotka tavallisesti ovat kohdistuneet lähes koko henkilöstöön.

Kirjan toiseen painokseen on tehty yhteensä runsaat 200 lisäystä ja muutosta. Lähes jokaiseen osaan on tullut uusia oikeustapauksia työtuomioistuimesta ja korkeimmasta oikeudesta, jonkin verran myös hovioikeuksista. Oikeustapauksia on lisätty 45, ja niitä on nyt 106. Ne jakaantuvat seuraavasti: työtuomioistuin 56, korkein oikeus 30, korkein hallinto-oikeus 3, hovioikeudet 8 ja Unionin tuomioistuin 9 tapausta.

Suurin muutos on kohdistunut lomautetun työntekijän työttömyysturvaa koskevaan lukuun (6.1), joka on kirjoitettu lähes kokonaan uudelleen. Kirjaan on lisätty seuraavat uudet luvut: Osa-aikaistamisen ja lomauttamisen erot (2.9), Todistus lomauttamisesta (3.5), Eläketurvan karttumisen lomautuksen aikana (4.10) sekä Työtapaturma- ja ammattitautisuojaajan väliaikainen päättymisen (4.13). Lisäksi jaksossa 4.2.1 (Lomautuksen vaikutus vuosiloman pituuteen) on käsitelty tarkemmin EUT:n työaikadirektiivin 7 artiklan (vuosiloma-artikla) soveltamista sekä jaksossa 4.2.4 (Lomautuksen vaikutus vuosilomapalkan määrään) vuosilomalain 10.4 §:n muutosta.

Liitteistä on poistettu vanhentunut ryhmälomautusilmoitus (edellisen painoksen Liite 4) ja siihen liittyvä tarkistusilmoitus (edellisen painoksen Liite 5) sekä työ- ja elinkeinoministeriön lomauttamista koskeva

¹ Työpoliittinen aikakauskirja 3/2016.

² Työ- ja elinkeinoministeriön työolobarometri, syksy 2015.

tiedote työnantajille ja luottamusmiehille (edellisen painoksen Liite 8). Kirjaan on lisätty uutena liitteenä Ilmoitus työsuhteen päättämisestä 200 päivää jatkuneen lomautuksen jälkeen (Liite 4) sekä luettelo kirjassa käsitellyistä oikeustapauksista (Liite 7).

Kiitän erinomaisesta yhteistyöstä Alma Talent Pron sisältöpäällikköä *Arja Lappeteläistä* ja kustannustoimittaja *Taija Haapaniemeä*.

Samoin kiitän hallitusneuvos *Esko Saloa* soviteltua päivärahaa koskevasta konsultaatiosta ja Pohjois-Suomen aluehallintoviraston ylitar kastajaa *Lasse Kytömäkeä* saamastani työsuojelehallinnossa käytössä olevasta lomautusilmoituslomakkeesta.

Kiitän myös assistenttiani oikeustieteen ylioppilas *Elina Stenrothia* huolellisesti ja ripeästi suoritetusta tekstinkäsittely- ja aineistonkeruutyöstä sekä oikeustieteellisistä keskusteluista.

Lisäksi kiitän Suomen tietokirjailijat ry:tä kirjan tekemiseen saamastani apurahasta.

Turussa Aleksis Kiven päivänä 2016

Mauri Saarinen